

Betalningsbalansen

Andra kvartalet 2014

9.54
-1403.93

-81.91

-1465.29

-661.00
-150.00
2706.20

-139.24

-114.52

-615.00
-50.00

14989
13585

1350

120

Betalningsbalansen

Andra kvartalet 2014

Balance of Payments. 2 nd quarter 2014

Statistics Sweden
2014

Producent
Producer SCB, enheten för betalningsbalans och finansmarknadsstatistik
Statistics Sweden, Balance of Payments and Financial Markets
Box 24300
SE-115 81 Stockholm
+46 8 506 940 00

Förfrågningar
Enquiries Fredrik Öhrström, +46 8 506 941 12
fredrik.ohrstrom@scb.se
Janina Karlsson, +46 8 506 948 69
janina.karlsson@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet i denna publikation. Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Betalningsbalansen. Andra kvartalet 2014.*

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, *Balance of Payments. 2 nd quarter 2014.*

Omslag/Cover: Ateljén, SCB
Foto/Photo: iStock

URN:NBN:SE:SCB-2014-FM04BR1403_pdf (pdf)

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se.
This publication will only be published on www.scb.se.

Förord

Betalningsbalansen sammanställs och publiceras sedan 2007 av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Sveriges riksbank.

Betalningsbalansen är en sammanställning av Sveriges reala och finansiella transaktioner med omvärlden och delas in i bytesbalansen, kapitalbalansen och den finansiella balansen.

Denna rapport omfattar utfallet av andra kvartalet 2014.

Statistiska centralbyrån, september 2014

Folke Carlsson

Christina Ekblom

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	6
Betalningsbalansen andra kvartalet 2014	7
Bytesbalansen	8
Handel i varor och tjänster	8
Faktorinkomster	10
Löpande transfereringar	13
Kapitalbalansen	13
Finansiell balans	14
Direkta investeringar	14
Portföljinvesteringar	15
Finansiella derivat	15
Övriga investeringar	16
Valutareserven	16
Svenska tillgångar och skulder mot utlandet, netto	18
Revideringar	19
Vad är betalningsbalansen?	20
En härledning av betalningsbalansen	20
Sambandet med utlandsställningen	22

Sammanfattning

Överskottet i bytesbalansen uppgick under andra kvartalet till 49 miljarder kronor vilket är en minskning jämfört med samma kvartal föregående år då överskottet uppgick till 60 miljarder kronor.

Försvagningen i bytesbalansen beror främst på ett minskat överskott i utrikeshandeln med varor.

Under andra kvartalet uppgick utrikeshandeln med varor och tjänster till 48 miljarder kronor netto. Samma kvartal föregående år uppgick nettot till 56 miljarder kronor. Utrikeshandeln med varor gav ett överskott på 13 miljarder kronor vilket kan jämföras med samma kvartal föregående år då överskottet uppgick till 19 miljarder kronor. Tjänstebalansen gav ett överskott på 36 miljarder kronor vilket är i nivå med samma kvartal föregående år.

Den finansiella balansen gav ett nettoinflöde på 16 miljarder kronor under kvartalet. Direkta investeringar, valutareserven och finansiella derivat bidrog med kapitalinflöden. Portföljinvesteringar samt övriga investeringar bidrog med kapitalutflöde.

Betaldningsbalansen andra kvartalet 2014

Bytesbalansen försvagades under andra kvartalet och gav ett överskott på 49 miljarder kronor. Kapitalbalansen gav ett utflöde på knappt 0,5 miljarder kronor och den finansiella balansen gav ett nettoinflöde på 16 miljarder kronor.

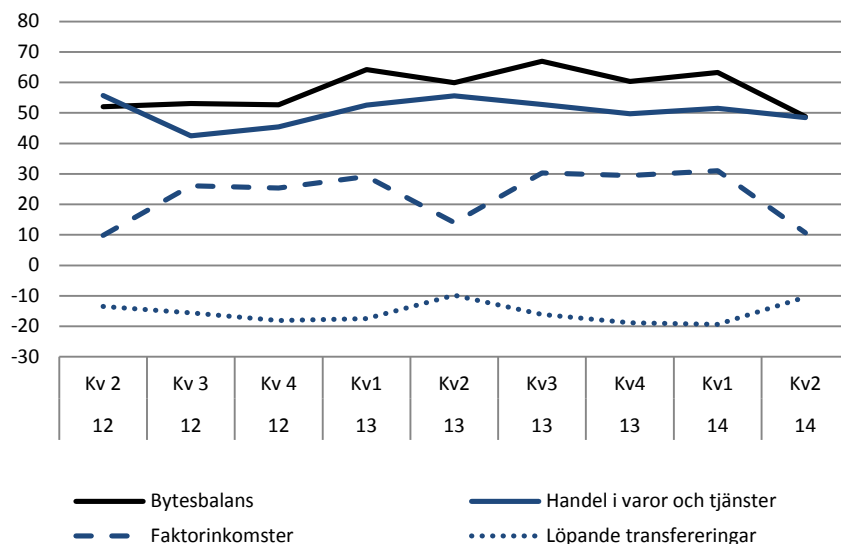
Betaldningsbalansen delas in i *bytes-*, *kapital-* och den *finansiella balansen* och är en sammanställning av ett lands reala och finansiella transaktioner med omvärlden. Värdeförändringar orsakade av t.ex. förändrade marknadsvärden och valutakursförändringar är exkluderade varför förändrade ställningsvärden inte till fullo kan förklaras av betaldningsbalansen transaktioner.

Relationen mellan bytes-, kapital- och den finansiella balansen gör att summan av dessa poster ska bli noll. På grund av mätfel, periodiseringar etc. uppstår dock en restpost som är en residual. Bytes- och kapitalbalansen illustrerar om ett land är nettoutlånare eller nettolåntagare.

Bytesbalansen

Bytesbalansen gav andra kvartalet ett överskott på 49 miljarder kronor. Det är en minskning jämfört med samma kvartal föregående år då överskottet uppgick till 60 miljarder kronor. Samtliga poster i bytesbalansen bidrog till försvagningen men främst beror den på en tillbakagång i handeln med varor och tjänster.

Diagram 1: Bytesbalansen och dess ingående poster, mdr SEK

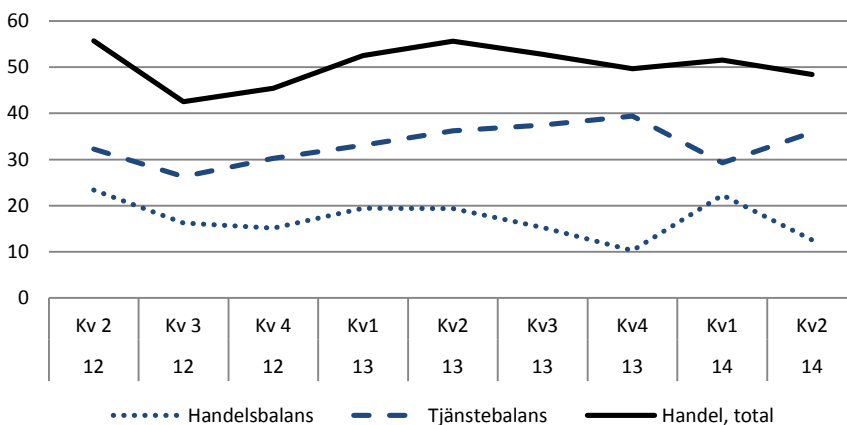

Handel i varor och tjänster

Handel i varor och tjänster beskrivs i termer av *handels- och tjänstebalans*. Handelsbalansen utgör nettot av de varor som importeras och exporteras till och från Sverige och tjänstebalansen är motsvarande för tjänster.

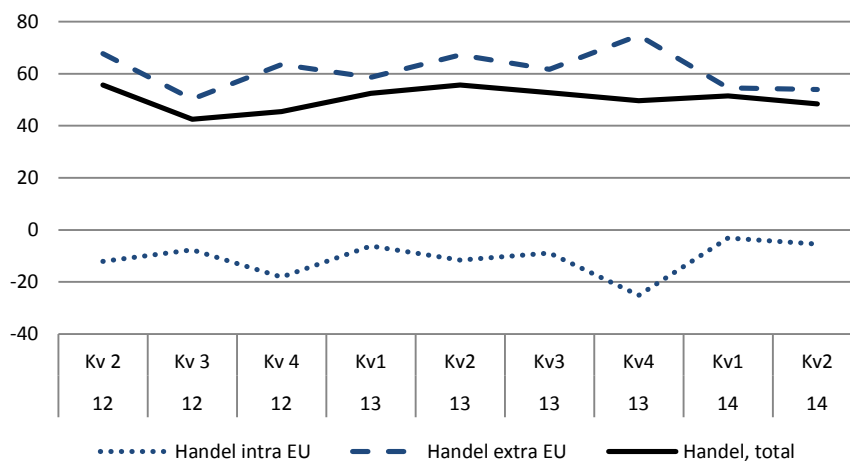
Under andra kvartalet uppgick utrikeshandeln i varor och tjänster till 48 miljarder kronor netto. Samma kvartal föregående år uppgick nettot till 56 miljarder kronor. Ett minskat överskott i varuhandeln bidrog negativt, medan överskottet i tjänstehandeln låg kvar på samma nivå som under andra kvartalet 2013.

Diagram 2: Handel uppdelat på handels- och tjänstebalans, netto mdr SEK

Det är fortsatt stora överskott i handeln gentemot länder utanför EU medan handeln med EU-länder genererar underskott. Överskottet av handel med länder utanför EU har dock minskat jämfört med föregående år medan underskottet av handeln med EU-länder har minskat, vilket illustreras i diagram 3.

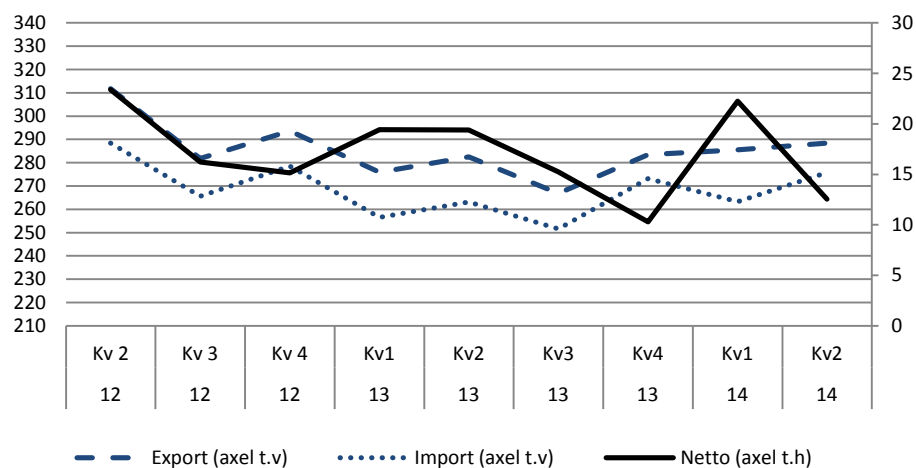
Diagram 3: Handel, intra- extra EU, mdr SEK

Handelsbalansen

Överskottet i handelsbalansen uppgick till 13 miljarder kronor, vilket kan jämföras med samma kvartal föregående år då överskottet uppgick till 19 miljarder kronor. Både import och export av varor ökade något jämfört med samma kvartal föregående år. Importen ökade mer än exporten vilket medförde ett minskat överskott i handelsbalansen.

Diagram 4: Handelsbalans, Export och import, mdr SEK

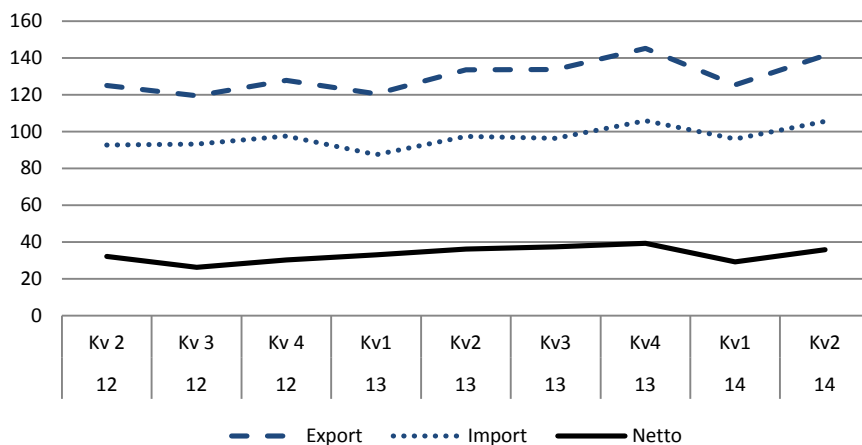
Tjänstebalansen

Tjänstebalansen gav andra kvartalet ett överskott på 36 miljarder kronor. Det är i nivå med samma kvartal föregående år. Tjänsteexporten uppgick till 141 miljarder kronor medan tjänsteimporten uppgick till 106 miljarder kronor. Både tjänsteexporten och tjänsteimporten har ökat jämfört med samma kvartal föregående år.

Bland tjänsteslagen bidrar transporter och övriga tjänster med överskott medan resor bidrar med underskott. Bland övriga tjänster bidrar övriga affärstjänster, data- och informationstjänster samt licenser och royalties med störst överskott.

Merchanting bidrar med en stor del av överskottet i tjänstehandeln och överskottet har ökat i jämförelse med samma kvartal föregående år. Merchanting finns endast på exportsidan och är den försäljningsmarginal som uppstår när svenska företag köper varor och säljer dem vidare på världsmarknaden utan att de importerats till Sverige.

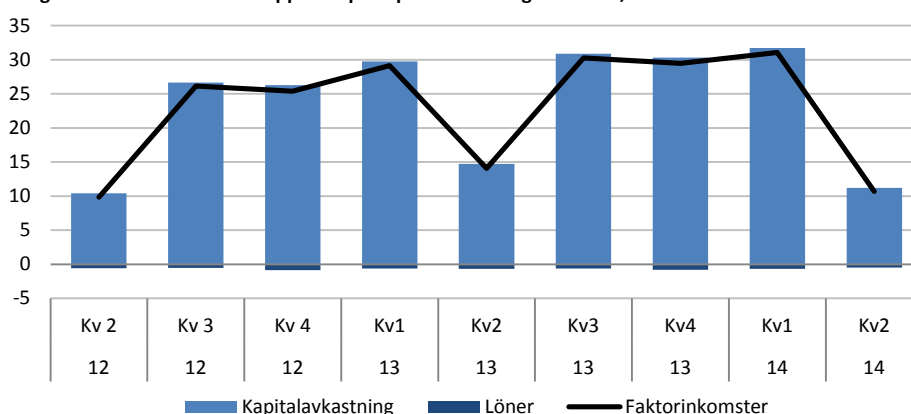
Diagram 5: Tjänstebalans, mdr SEK

Faktorinkomster

Faktorinkomster består av lön för arbete och avkastning på investerat kapital. Faktorinkomster utgörs till huvuddelen av kapitalavkastning medan löner bidrar med mindre flöden vilket illustreras i diagram 6. Överskottet i faktorinkomster uppgick andra kvartalet till 11 miljarder kronor, där kapitalavkastningen stod nästan hela överskottet medan löner bidrog med ett underskott på 0,5 miljarder kronor.

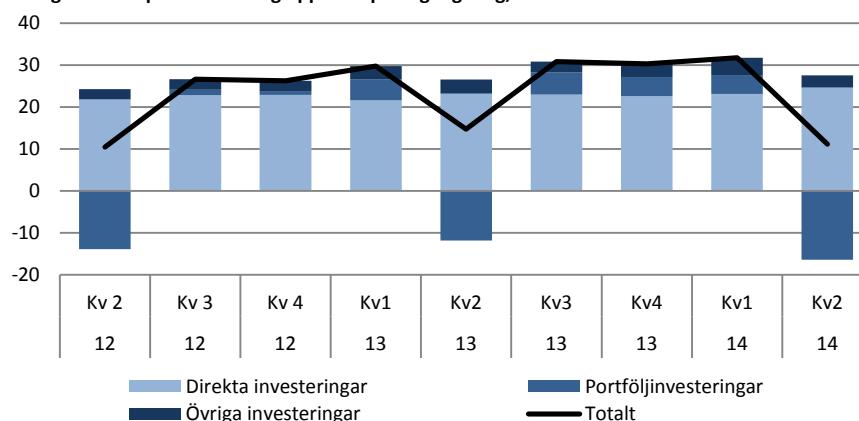
Diagram 6: Faktorinkomster uppdelat på kapitalavkastning och löner, netto mdr SEK

Kapitalavkastning

Kapitalavkastningen i bytesbalansen är avkastningen på Sveriges tillgångar och skulder gentemot utlandet och delas in i direktinvesteringar, portföljinvesteringar och övriga investeringar.

Diagram 7: Kapitalavkastning uppdelat på tillgångsslag, netto mdr SEK

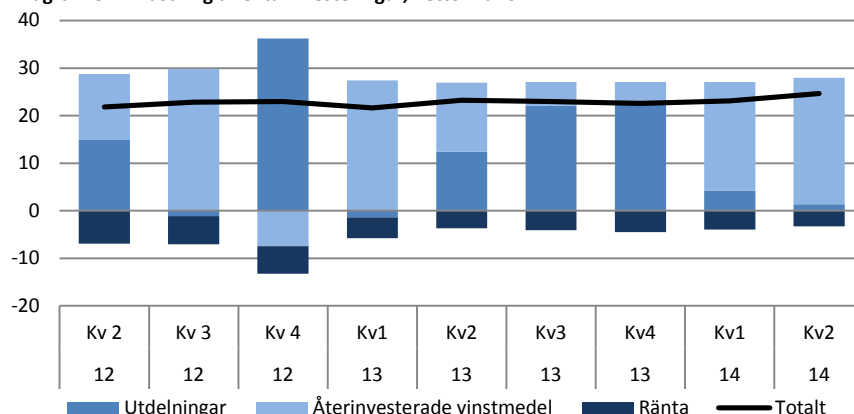
Den större delen av kapitalavkastningen genereras från direktinvesteringar som är relativt stabil över tiden. Avkastningen från portföljinvesteringar är däremot säsongvarierande. Andra kvartalet uppgick överskottet i kapitalavkastningen till 11 miljarder kronor, vilket är något lägre än under samma kvartal föregående år. Ökat underskott i portföljinvesteringar har bidragit negativt.

Avkastning direkta investeringar

Avkastning på direkta investeringar gav ett överskott på 25 miljarder kronor. Avkastning på svenska direktinvesteringar i utlandet uppgick till 59 miljarder kronor medan avkastning på utländska direktinvesteringar i Sverige uppgick till 34 miljarder kronor.

Erhållna utdelningar från utlandet uppgick under kvartalet till 15 miljarder kronor medan lämnade utdelningar till utlandet uppgick till knappt 14 miljarder kronor. Räntor på lån inom direktinvesteringsförhållande bidrog negativt med ett nettoutflöde på drygt 3 miljarder kronor.

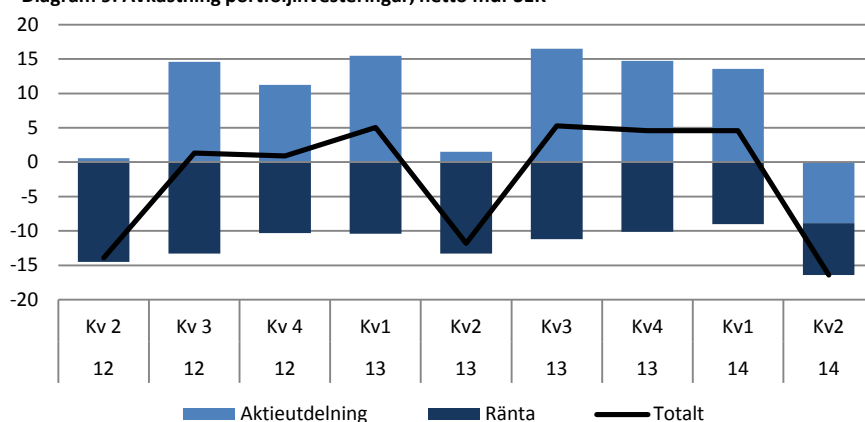
Diagram 8: Avkastning direkta investeringar, netto mdr SEK

Avkastning portföljinvesteringar

Avkastning på portföljinvesteringar består av utdelningar från aktier och fonder samt ränta på räntebärande värdepapper. Posten är säsongvarierad vilket främst beror på aktieutdelningarna som bokförs när de betalas ut. Generellt är det under det andra kvartalet som utdelningar i svenska bolag realiserar vilket ger större utflöden under det kvartalet till skillnad från utländska bolag som har en mer jämn fördelning över året på utdelningar.

Diagram 9: Avkastning portföljinvesteringar, netto mdr SEK

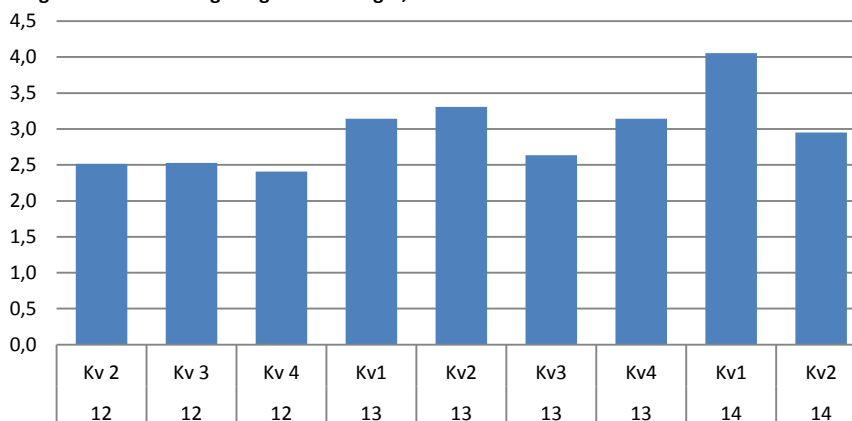
Avkastningen på portföljinvesteringar genererade ett kapitalunderskott på 16 miljarder kronor under årets andra kvartal vilket är knappt 5 miljarder mer jämfört med samma kvartal 2013.

Aktieutdelningar som även innefattar utdelningar från fonder gav ett nettoutflöde på knappt 9 miljarder. Utdelningar har vänt från överskott till underskott när utdelningar på svenska aktier och fonder ökade, medan utdelningar på utländska aktier och fonder var i nivå med motsvarande kvartal 2013. Avkastning på räntebärande värdepapper gav ett utflöde på 8 miljarder kronor vilket var knappt 6 miljard mindre än motsvarande period 2013. Det förklaras främst av att räntor på svenska obligationer minskade.

Avkastning övriga investeringar

Avkastningen på övriga investeringar består av avkastningen på lån och depositioner. Nettoavkastningen på övriga investeringar uppgick andra kvartalet till 3 miljarder kronor. Avkastningen på övriga investeringar i utlandet gav ett inflöde på 7 miljarder kronor medan avkastning på övriga investeringar i Sverige gav ett utflöde på 4 miljarder kronor.

Diagram 10: Avkastning övriga investeringar, netto mdr SEK

Löpande transfereringar

Löpande transfereringar innefattar överlåtelser av reala eller finansiella tillgångar utan att motprestationer görs, dvs. huvudsakligen gåvor och bidrag. Posten omfattar främst EU-bidrag och U-bistånd och gav under kvartalet ett nettoutflöde på 10 miljarder kronor. Löpande transfereringar brukar uppvisa säsongsmönster med mindre utflöden under andra kvartalet.

Kapitalbalansen

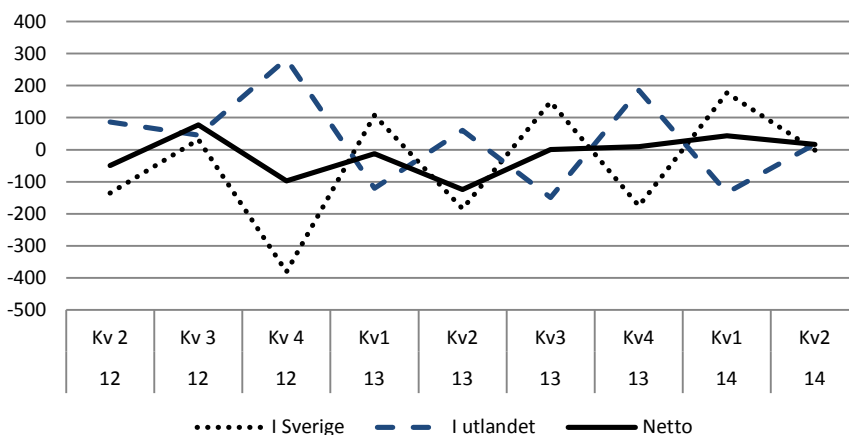
Kapitalbalansen består främst av EU-bidrag och U-bistånd för investeringar men omfattas även av "överlåtelser av rättigheter" (patent, copyright, m.m.). Andra kvartalet gav kapitalbalansen ett nettoutflöde på 0,5 miljarder kronor.

Finansiell balans

Den finansiella balansen som består av *direkta investeringar*, *portföljinvesteringar*, *övriga investeringar*, *finansiella derivat* och *valutareserven* gav upphov till nettoinflöden på 16 miljarder kronor under årets andra kvartal.

Posterna direkta investeringar, finansiella derivat och valutareserven bidrog med kapitalinflöden, medan portföljinvesteringar och övriga investeringar gav ett kapitalutflöde.

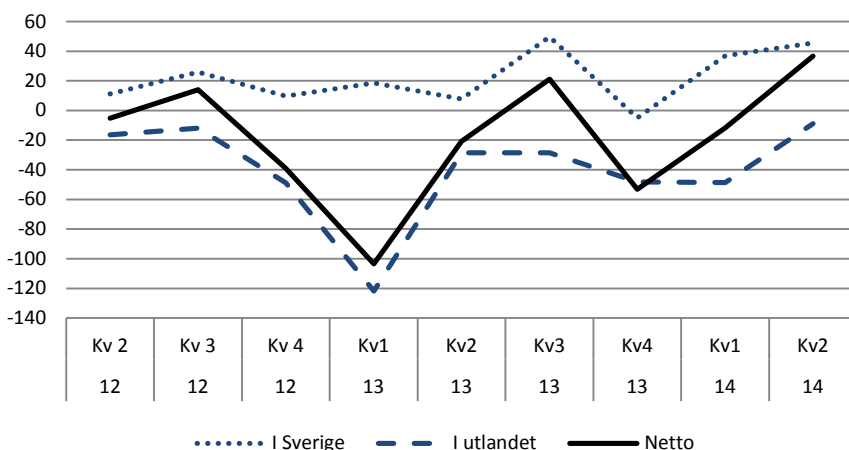
Diagram 11: Finansiell balans, mdr SEK

Direkta investeringar

Totalt gav direkta investeringar under kvartalet ett nettoinflöde på 37 miljarder kronor. Posten eget kapital gav ett större inflöde på 73 miljarder kronor. Eget kapital gav dels inflöden inom direkta investeringar i utlandet, då svenska företag minskade investeringar i utlandet och dels inom utländska direktinvesteringar i Sverige där förvärv av aktier i Sverige bidrog med betydande kapitalinflöde.

Diagram 12: Direktinvesteringar, mdr SEK

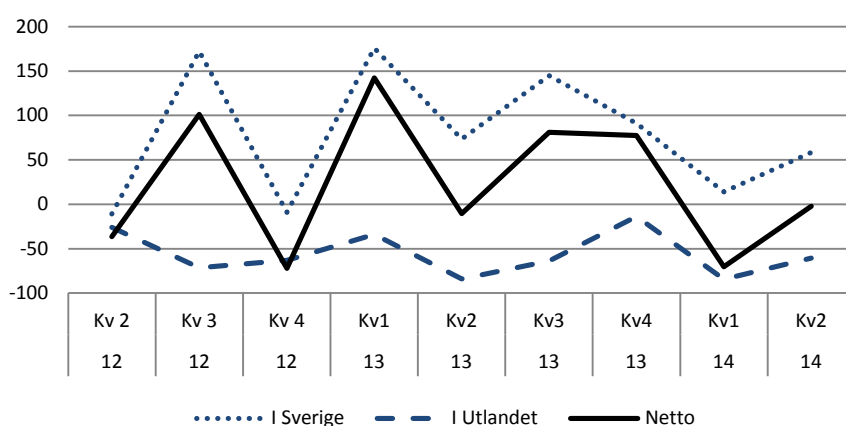

Portföljinvesteringar

Portföljinvesteringar består av aktier och fonder samt räntebärande värdepapper. Ett aktieinnehav redovisas som en portföljinvestering om ägandet är lägre än 10 procent av aktiekapital eller röster.

Portföljinvesteringar med utlandet genererade under årets andra kvartal ett kapitalutflöde på 2 miljarder kronor. Svenska investerare placerade 61 miljarder kronor netto i utländska värdepapper under andra kvartalet, 45 miljarder i portföljaktier och 16 miljarder kronor i räntebärande värdepapper. Utländska investerare nettosålde under andra kvartalet svenska obligationer för 46 miljarder kronor, medan svenska penningmarknadsinstrument nettoköptes för 101 miljarder kronor. Totalt gav handeln i svenska värdepapper ett nettoinflöde på 58 miljarder kronor, varav handeln i räntebärande värdepapper utgjorde 55 miljarder kronor.

Diagram 13: Portföljinvesteringar, mdr SEK

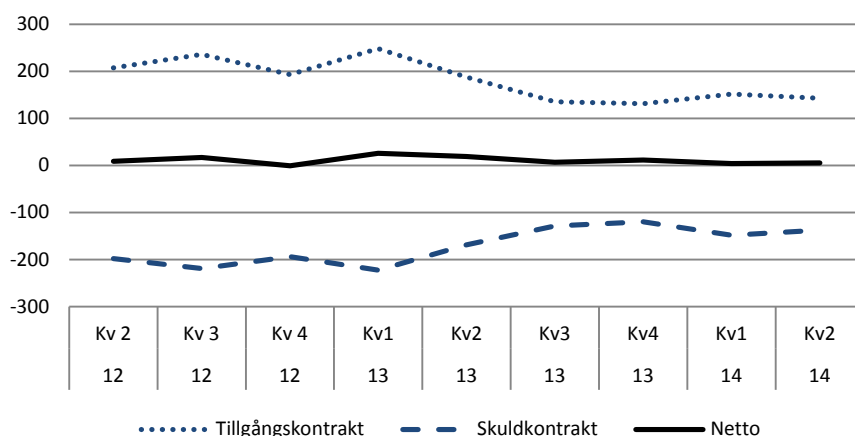

Finansiella derivat

Transaktioner i finansiella derivat utgörs i största grad av swapkontrakt i räntor och valutor och främsta innehavare är de svenska storbankerna. Positivt marknadsvärderade kontrakt mot utländsk motpart definieras som en tillgång och på samma sätt definieras ett kontrakt med ett negativt marknadsvärde som ett skuldkontrakt.

Finansiella derivat gav ett nettoinflöde på knappt 6 miljarder kronor. Största delen av nettoinflödet genererades av swapkontrakt medan forwards och optioner gav nettoutflöden.

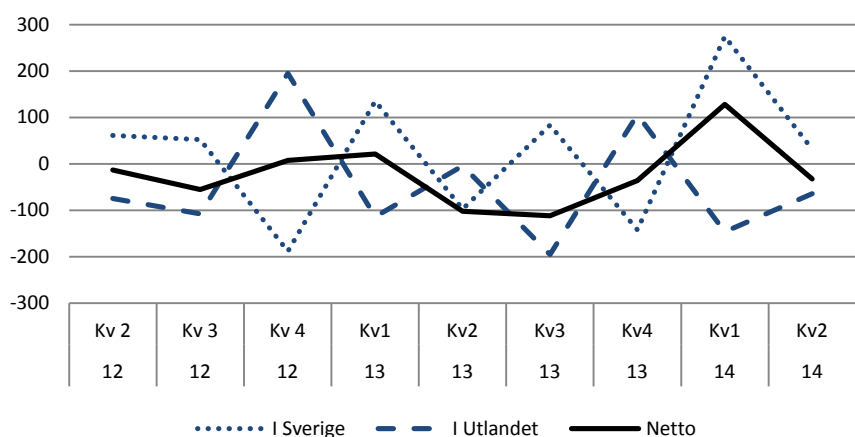
Diagram 14: Finansiella derivat, mdr SEK

Övriga investeringar

Övriga investeringar består huvudsakligen av banksektorns lån till och från utlandet exklusive värdepapperslån. Detta innefattar bland annat reverslån, depositioner och repor.

Diagram 15: Övriga investeringar, mdr SEK

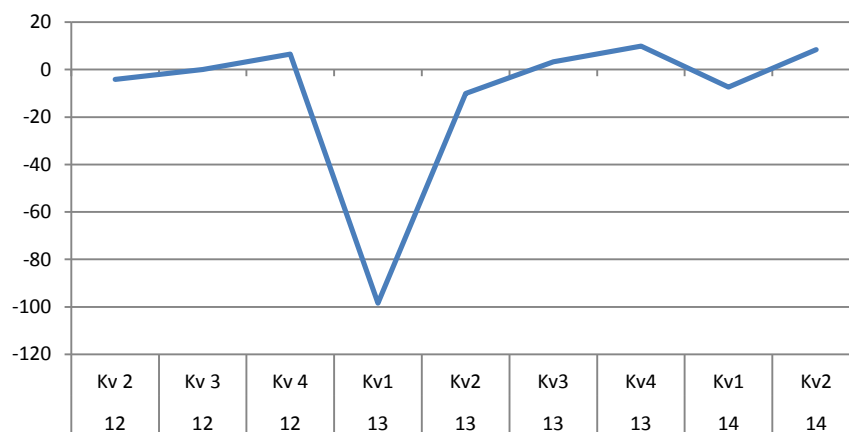
Övriga investeringar gav ett nettoutflöde på 32 miljarder kronor, främst beroende på en ökad utlåning till utlandet. Utlåningen gav totalt ett nettoutflöde på 64 miljarder kronor medan upplåning från utlandet gav ett nettoinflöde på 32 miljarder kronor. Bankerna stod för merparten av nettoflödena under kvartalet. Bankerna ökade både tillgångar och skulder mot utlandet medan de icke-finansiella företagen minskade både tillgångar och skulder mot utlandet.

Valutareserven

Sveriges valutareserv är Sveriges riksbanks reserv av guld och värdepapper i utländska valutor. Dess huvudsyfte är att ge tillfälliga likviditetsstöd till insolventa banker, att fullgöra Sveriges del i den internationella valutafonden (IMF) och att vid behov intervensera på valutamarknaden.

Valutareserven gav ett nettoinflöde på 8 miljarder kronor vilket främst förklaras av en minskning av utländska räntebärande värdepapper och banktillgodohavanden. Värdet på valutareserven ökade och uppgick vid slutet av andra kvartalet till 443 miljarder kronor.

Diagram 16: Valutareserven, netto mdr SEK

Svenska tillgångar och skulder mot utlandet, netto

Vid utgången av juni 2014 visar preliminära uppgifter över Sveriges utlandsställning fortsatt en nettoskuld mot utlandet. Skulden uppgick till 192 miljarder kronor och minskade jämfört med beräkningen för utgången av 2013 då den uppgick till 515 miljarder kronor.

Förändringar i utlandsställningen kommer dels av transaktioner i den finansiella balansen, som skall motsvara storleken på överskotten respektive underskotten i bytesbalansen. Därutöver påverkas utlandsställningen av valutakursförändringar och förändringar i aktiekurser och räntor. Det är dock svårt att bedöma hur stor påverkan dessa faktorer haft på utlandsställningen det senaste halvåret.

Bytesbalansen har under 2014 fortsatt bidra med betydande överskott. Detta har inte avspeglats i motsvarande utflöden i den finansiella balansen vilket har medfört en större restpost. Den finansiella balansen har istället visat inflöden, medan nettoskulden mot utlandet har minskat. Valutakurseffekter och förändringar i aktiekurser och räntor kan ha stor påverkan på utlandsställningen. Det är dock svårt att bedöma hur stor påverkan dessa faktorer haft på utlandsställningen det senaste halvåret. Under perioden har kronan försvagats mot de större valutorna. Tillgångarna i utlandsställningen är till stor del denominerade i utländsk valuta medan skulderna främst är denominerade i svensk valuta. Det gör att försvagningen av den svenska kronan till stor del kan ha bidragit till en stärkt utlandsställning.

Den minskade nettoskulden kommer främst av en minskad nettoskuld inom portföljinvesteringar. Tillgångarna inom portföljinvesteringar har ökat mer än skulderna vilket medfört en minskad nettoskuld. Värdet på svenskägda aktier i utlandet har ökat, en post som visar utflöden under perioden. Samtidigt har den svenska valutan försvagats mot de större valutorna vilket kan ha bidragit till en ökning av värdet på utländska aktier räknat i svenska kronor. Värdet på räntebärande värdepapper i utlandet har också ökat.

Det är viktigt att poängtera att uppgifterna om utlandsställningen är preliminära och kommer sannolikt att revideras i takt med att statistiken uppdateras med mer definitiva siffror.

Revideringar

Sveriges revideringspolicy för betalningsbalansen är enligt följande:

- Vid publicering av kvartal 1 revideras närmast föregående 4 kvartal
- Vid publicering av kvartal 2 revideras föregående 13 kvartal
- Vid publicering av kvartal 3 revideras föregående 10 kvartal
- Vid publicering av kvartal 4 revideras föregående 11 kvartal

Under andra kvartalet 2014 har ett undantag gjort från revideringspolicyn och betalningsbalansen har reviderats från 2013 kvartal 1 till och med 2014 kvartal 1. Under den reviderade perioden skedde revideringar om 18 miljarder kronor netto i bytesbalansen och 23 miljarder kronor netto i den finansiella balansen.

Vad är betalningsbalansen?

Betalningsbalansen produceras och sammanställs sedan september 2007 av Statistiska centralbyrån på uppdrag av Sveriges riksbank.

I en sluten ekonomi bestäms nivån på investeringarna av det samlade sparandet i ekonomin. Detta innebär att om sparandet av någon anledning minskar blir följden att även investeringarna minskar. I en öppen ekonomi är sambandet mellan sparande och investeringar inte lika tydligt eftersom globala finansiella marknader gör att internationellt kapital enkelt kan flöda mellan länder. Betalningsbalansen innehåller information om dessa flöden. Det är helt enkelt en sammanställning av ett lands reala och finansiella transaktioner med omvärlden. Betalningsbalansen huvudaggregat är *bytesbalansen*, *kapitalbalansen* och den *finansiella balansen*.

En härledning av betalningsbalansen

Ett lands bruttonationalprodukt, BNP_t , är det samlade värdet på de varor och tjänster som produceras i landet under ett visst år t . Produktionen används till att tillfredsställa antingen den inhemska efterfrågan i form av hushållens konsumtion, C_t , privata investeringar, I_t , och offentliga utgifter, G_t , eller till att levereras utomlands i form av export av varor och tjänster, X_t . Den inhemska efterfrågan kan även tillgodoses av import av varor och tjänster, M_t . Den s.k. nationella inkomstidentiteten visar att ett lands produktion under ett enskilt år är lika med summan av den inhemska efterfrågan ($C_t + I_t + G_t$) och nettoförsäljningen av varor och tjänster till övriga världen ($X_t - M_t$):

$$BNP_t = C_t + I_t + G_t + X_t - M_t.^1 \quad (1)$$

Genom att addera de nettofaktorinkomster och nettotransfereringar, F_t , d.v.s. svenska faktorinkomster intjänade utomlands samt transfereringar från utlandet minus utländska faktorinkomster intjänade i Sverige samt transfereringar till utlandet kan (1) skrivas om i termer av den s.k. bruttonationalinkomsten, BNI_t :²

$$BNI_t = C_t + I_t + G_t + X_t - M_t + F_t. \quad (2)$$

En omskrivning av (2) ger:

$$BNI_t - C_t - G_t = S_t = I_t + X_t - M_t + F_t, \quad (3)$$

¹ Denna relation kallas för en identitet eftersom den definitionsmässigt måste vara uppfylld i varje enskild tidsperiod.

² Dessa inkomster kallas numera ofta för primära och sekundära inkomster. Inkomsterna består av löner, kapitalavkastning och löpande transfereringar.

där S_t avser det samlade nationella sparandet i ekonomin. Det nationella sparandet utgörs av den konsoliderade offentliga sektorns sparande, $T_t - G_t$, där T_t är skatteintäkter, och hushållens sparande, $BNP_t - T_t - C_t$.

Enligt (3) gäller:

$$S_t - I_t = X_t - M_t + F_t. \quad (4)$$

Differensen mellan S_t och I_t kallas ofta för nettoinvesteringarna gentemot utlandet och differensen mellan X_t och M_t kallas för handel i varor och tjänster. $X_t - M_t + F_t$ är bytesbalansen. Ekvation (4) visar därmed att det finns ett enkelt samband mellan nettoinvesteringarna och handeln i varor och tjänster. För en given inkomst kommer alltid förändringar i differensen mellan S_t och I_t att följas av motsvarande förändringar i differensen mellan X_t och M_t . Ekvation (4) visar också att det inte går att på kort sikt reducera ett underskott i handeln i varor och tjänster utan att samtidigt öka det nationella sparandet eller minska de inhemska investeringarna.⁴ Det är även intressant att notera att ekvation (4) innebär att om hushållens sparande är lika stort som de inhemska investeringarna, kommer den offentliga sektorns sparande utvecklas ungefär som nettoexporten över tiden.⁵

På samma sätt som det nationella sparandet kan delas upp i den konsoliderade offentliga sektorns sparande och hushållens sparande kan de inhemska investeringarna delas upp i den offentliga sektorns investeringar och privata investeringar. Denna uppdelning ger vid handen att om den offentliga sektorns investeringar överstiger denna sektors sparande, och om detta inte fullt ut motverkas av ett sparandeöverskott i den privata sektorn, måste detta per definition motsvaras av ett underskott i bytesbalansen. Ett växande underskott i bytesbalansen kan därigenom vara ett tecken bland andra på att statens utgifter är högre än inkomsterna.

Genom att kombinera den nationella inkomstidentiteten (1) med den nationella budgetrestriktionen kan betalningsbalansen härledas. Enligt budgetrestriktionen är landets samlade utgifter i varje tidsperiod begränsade av inkomsten i samma period och landets möjligheter att låna:

$$BNP_t + r_t A_t = C_t + I_t + G_t + (A_{t+1} - A_t). \quad (5)$$

där A_t är nettotillgångarna gentemot utlandet i period t och $r_t A_t$ är ränteavkastningen på dessa tillgångar. Nettotillgångarna består i sin tur av kapitalbalansen och den finansiella balansen. Från (1) och (5) erhålles enkelt betalningsbalansen:

³ Detta innebär alltså att det nationella sparandet är identiskt med summan av den offentliga sektorns sparande och hushållens sparande.

⁴ Inkomsterna antas vara konstanta på kort sikt.

⁵ Denna relation innebär i själva verket att den offentliga sektorns budgetbalans under vissa tidsperioder kommer att samvariera med utrikeshandeln i varor och tjänster.

$$X_t - M_t + F_t = -(A_t - A_{t+1}). \quad (6)$$

Vänsterledet i betalningsbalansen (6) är, som tidigare har nämnts, bytesbalansen som består av summan av handeln i varor och tjänster och nettoinkomsterna. Termen $(A_t - A_{t+1})$ i högerledet visar hur nettotillgångarna gentemot utlandet förändras över tiden. Notera att om svenskar nettoköper utländska tillgångar så uppvisar kapitalbalansen och den finansiella balansen ett nettounderskott, d.v.s. $A_t - A_{t+1} < 0$. Ekvation (6) innebär således att summan av bytesbalansen, kapitalbalansen och den finansiella balansen alltid är identiskt lika med noll.⁶

Sambandet med utlandsställningen

Eftersom den finansiella balansen mäter nettoutlåningen gentemot omvärlden kommer en förändring i bytesbalansens saldo – per definition – alltid att motsvaras av en likartad förändring i nettoanspråken gentemot omvärlden. Ett bytesbalansöverskott motsvaras således av en ökning av nettofordringarna – privata eller offentliga – gentemot omvärlden. Överskottet kan även återspeglas i en ökning av valutareserven eftersom valutareservstransaktionerna ingår i den finansiella balansen. Ett underskott i bytesbalansen innebär istället att nettoförvärven från omvärlden måste betalas antingen genom avveckling av utländska tillgångar eller genom en ökning av skulderna till utlandet.

Detta innebär att om t.ex. Sverige köper mer tillgångar utomlands än vad som säljs till utlandet (detta är detsamma som att säga att nettot av den finansiella balansen är mindre än noll) måste Sverige samtidigt sälja mer varor och tjänster till utlandet än vad som köps från utlandet. De samlade betalningarna ut ur ett land måste helt enkelt motsvara det samlade betalningsinflödet.

Utlandsställningen visar ett lands totala nettoskuldsättning och redovisas i form av stockuppgifter över samtliga inhemska sektorer tillgångar och skulder gentemot omvärlden. Nettot av tillgångarna och skulderna är således ett mått på ett lands förmögenhet gentemot omvärlden. Stockuppgifterna redovisas till marknadsvärde och delas precis som den finansiella balansen in i direkta investeringar, portföljinvesteringar, finansiella derivat, övrigt kapital och valutareserven.⁷

⁶ Eftersom en rad olika källor används för att mäta posterna i betalningsbalansen uppstår såväl mätfel som periodiseringsfel och därför ingår också en residual i form av en restpost.

⁷ I vissa fall används det bokförda värdet istället för marknadsvärdet p.g.a. att underlaget för beräkning av marknadsvärdet är otillräckligt.

Sambandet mellan utlandsställningen och de transaktioner som ingår i betalningsbalansen illustreras i figuren nedan. Förändringar i nettoställningen gentemot omvärlden beror både på genomförda transaktioner som registreras i den finansiella balansen och på förändringar i växelkurser och tillgångspriser. Dessutom kan stockarna påverkas av t.ex. nedskrivningar av fordringar (ett exempel på övriga korrigeringar i figuren). Om bytesbalansen under en längre period uppvisar under- eller överskott medför detta en uppbyggnad av antingen en nettoskuld eller en nettotillgång.

	Förändringar av utlandsställningen beroende på				
Ingående balans	Transaktioner	Prisförändringar	Valutakursförändringar	Övriga korrigeringar	Utgående balans

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Statistikservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Statistics service, phone +46 8 506 948 01